

FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY
PALACKÉHOV OLMOUCI
KATEDRA SLAVISTIKY

PRŮVODCE PO RASTRELLIHO PETROHRADSKÝCH STAVBÁCH
RASTRELLI BUILDINGS IN ST. PETERSBURG TOURIST GUIDE

Bakalářská práce

VYPRACOVALA: Klára Málková
VEDOUCÍ PRÁCE: prof. PhDr. Zdeněk Pechal, CSc.

OLMOUC 2017

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně a uvedla všechny použité prameny.

V Olomouci, dne 12. 4. 2017

.....
podpis

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat prof. PhDr. Zdeňku Pechalovi, CSc. za cenné rady a metodické vedení práce.

Obsah:

Úvod.....	- 5 -
1 Vymezení základních pojmů	- 6 -
1.1 Cestovní ruch	- 6 -
1.2 Charakteristiky cestovního ruchu.....	- 7 -
1.3 Typologie cestovního ruchu	- 7 -
1.4 Kulturně-poznávací cestovní ruch.....	- 9 -
1.5 Destinace cestovního ruchu	- 10 -
2 Historie a současnost cestovního ruchu v Rusku	- 11 -
2.1 Ruská federace jako destinace cestovního ruchu	- 11 -
2.2 Historie a současnost turismu v Rusku	- 11 -
2.2.1 Petrohrad – historie města	- 12 -
2.3 Současnost cestovního ruchu v Petrohradu.....	- 12 -
3 Služby cestovního ruchu v Petrohradu	- 14 -
3.1 Ubytovací služby	- 15 -
3.2 Stravovací služby	- 16 -
3.3 Průvodcovské služby a infocentra.....	- 16 -
3.4 Doprava v Petrohradu	- 17 -
4 Specifika cest do Ruské federace	- 19 -
4.1 Nutné úřední úkony před vstupem do země	- 19 -
4.2 Mezinárodní spolupráce v oblasti vízové politiky a turistiky	- 20 -
5 Klasifikace a ochrana památek Petrohradu	- 21 -
6. Architektura Petrohradu.....	- 22 -
6.1 Barokní architektura Petrohradu	- 22 -
6.2 Alžbětinské baroko.....	- 23 -
7 Francesco Bartolomeo Rastrelli	- 23 -
8 Smolný klášter (Смо́льный монастырь)	- 25 -
8.1 Vstupné a otevírací doba Smolného chrámu	- 26 -
8.2 Doprava do Smolného chrámu	- 26 -
9 Zimní palác (Зимний дворец)	- 26 -
9.1 Cena a otevírací doba Zimního paláce	- 27 -
10 Stroganovský palác (Строгановский дворец).....	- 27 -
10.1 Otevírací doba a ceny Stroganovského paláce.....	- 27 -
11 Velký palác v Petěrgofu (Большой дворец в Петергофе).....	- 28 -
11.1 Systém fontán	- 28 -
11.2 Ceny a otevírací doba Velkého paláce	- 29 -
11.3 Doprava do Petěrgofu	- 29 -
12 Kateřinský palác v Carském Selu (Екатеринский дворец).....	- 30 -
12.2 Doprava do Carského Sela	- 31 -
13 Nabídka zájezdů	- 31 -
13.1 Analýza trhu se zájezdy	- 32 -
13.2 Klady a zápory cestování s cestovní kanceláří.....	- 33 -
13.3 Fiktivní itinerář a kalkulace zájezdu pro individuálního turistu.....	- 33 -
13.4 Ceny základních potravin v Petrohradě	- 35 -
Závěr	- 35 -
РЕЗЮМЕ	- 37 -
BIBLIOGRAFIE	- 42 -
KNIŽNÍ ZDROJE	- 42 -
INTERNETOVÉ ZDROJE	- 43 -

Úvod

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybrala téma „Průvodce po Rastrelliho petrohradských stavbách“. **Hlavním cílem této práce** je vytvoření uceleného průvodce pro individuální turisty v Petrohradu. Práce je doporučena českým turistům, které město na Něvě láká a chtěli by jeho monumentální památky poznat co nejkomplexněji. Průvodce jim bude sloužit jako návod na přípravu i průběh celé cesty. Práce obsahuje podrobný itinerář, kalkulaci cen a porovnává nabídku zájezdů českých cestovních kanceláří s možnostmi individuální turistiky do tohoto města. V této práci popisuji destinaci z pohledu geografického, sociálně kulturního a infrastrukturního.

Petrohrad patří společně s Moskvou k dlouhodobě nejnavštěvovanějším městům Ruské federace a jsou hlavními objekty cestovního ruchu celé země, především díky svým historickým památkám a proslulým stavbám pravoslavné církve, jejichž návštěva je pro návštěvníky neobvyklým zážitkem. Díky těmto faktorům dosahuje kvalita služeb poskytovaných turistům v těchto destinacích vysoké úrovně. Průvodců po tomto městě najdeme na trhu nespočet. I přesto se domnívám, že je dobré přijít s novým pojetím průvodce, který bude odpovídat aktuálním trendům cestovního ruchu. Jedná se především o komplexnost při krátkodobém pobytu. Pro tuto práci jsem využila vlastních zkušeností, které jsem získala během studijní cesty do Petrohradu. V roce 2016 jsem zde strávila jeden měsíc, všechny zmiňované stavby, jsem navštívila a tak jsem při přípravě průvodce čerpala nejen z odborné literatury, ale také z vlastních zkušeností.

Nejprve vymezím nejdůležitější pojmy, o které se daná práce bude opírat. Budu se věnovat popisu Petrohradu jako destinace cestovního ruchu se zaměřením na jeho dopravní dostupnost a kvalitu nabízených služeb turistům. Dále se budu zabývat geografickým a historickým rámcem této oblasti Ruska a právními formalitami, které jsou nezbytné pro vstup do Ruské federace.

Poté vytvořím průvodce po petrohradských stavbách barokního architekta Francesca Bartolomea Rastrelliho. Jedná se o tyto stavby: Smolný klášter, Zimní palác, Stroganovský palác, Velký palác v Petěrgofu a Kateřinský palác v Carském Selu. Tyto objekty jsem zvolila zcela záměrně, jedná se totiž o nejkrásnější a zároveň nejznámější památky petrohradské oblasti. Vzhledem k tomu, že některé z nich se nachází mimo Petrohrad, získá turista možnost poznat Rusko i z blízkého okolí rušné metropole.

V průvodci tyto památky popíší z pohledu jejich historického a kulturního významu, jejich geografického umístění v rámci města, jejich dopravní obslužnosti a turistické dostupnosti.

Aplikačním cílem této práce je nabídnout tuto práci co možná největšímu okruhu individuálních turistů jako vhodnou alternativu k nabídce našich cestovních kancelářů.

1 Vymezení základních pojmů

V této kapitole jsou vymezeny základní pojmy, jako jsou cestovní ruch, kulturní cestovní ruch, destinace, účastník cestovního ruchu, architektura a další. S těmito základními termíny budou operovat v dalších kapitolách práce jak v teoretické, tak i v praktické části.

1.1 Cestovní ruch

Cestovní ruch je jedním z nejrychleji se rozvíjejících sociálních a ekonomických jevů soudobé společnosti. Tento fenomén se zatím týká převážně ekonomicky vyspělých zemí a moderní společnosti. Vymezení pojmu cestovní ruch je podle Světové organizace cestovního ruchu UNWTO (World Tourism Organization) následující: „Cestovní ruch je činnost osob cestujících do míst a pobývajících v místech mimo své obvyklé prostředí po dobu kratší než jeden ucelený rok, za účelem trávení volného času a služebních cest¹.“ Z této definice vyplývá, že do cestovního ruchu se nepočítají pravidelné cesty za práci, za studiem a další rutinní cesty.

Význam cestovního ruchu podle Reného Wokouna a Jiřího Vystoupila spočívá v rozvoji lidského charakteru a úniku negativním vlivům dnešní civilizace. Cestování by tedy mělo turistu také obohatit o nové znalosti.² Role cestovního ruchu pro člověka vychází z jeho základních potřeb. Podle Abrahama Maslowa³ je jednou z nich potřeba seberealizace.

¹ International Conference on Travel and Tourism Statistics. Conference Resolutions WTO. Madrid : 1991, July.

² WOKOUN, René a Jiří VYSTOUPIL. *Geografie cestovního ruchu a rekreace I*. Praha 1: Státní pedagogické nakladatelství, 1987, 250 s. ISBN 17-205-87

³ Abraham Harold Maslow (1908-1970) byl americký psycholog, jeden ze zakladatelů humanistického proudu v psychologii. Nejčastěji bývá uváděn jako autor Maslowovy pyramidy lidských potřeb.

Tato potřeba se nachází na úplném vrcholu jeho pyramidy potřeb a konkrétně je uspokojována prostřednictvím poznávání či estetických prožitků, které jsou základními projevy cestovního ruchu. Z toho vyplývá, že cestovního ruchu se účastní lidé především z vyspělých zemí, mající dostatek peněžních prostředků a volného času.

1.2 Charakteristiky cestovního ruchu

Cestovní ruch patří k odvětvím ekonomiky, která se neustále mění. Proto je třeba se stále přizpůsobovat požadavkům náročných klientů. Důležité je tedy nabízet takové služby, které lze napodobit a přijmout za vlastní.⁴

Mezi další specifika cestovního ruchu patří podle Ryglové⁵ závislost na sezóně, nehmotný a také neskladovatelný charakter služeb cestovního ruchu. Cestovní ruch je vázán na atraktivitu destinace, ve které je provozován a dále na počasí a na personální zajištění.

1.3 Typologie cestovního ruchu

Důležitým pojmem, se kterým se v souvislosti s cestovním ruchem setkáváme, je účel cestování. Hlavním cílem cestovního ruchu je relaxace, odpočinek, zábava, poznávání a sportovní činnosti. Někdy se mezi tyto činnosti řadí také ozdravení, profesní cesty či návštěva příbuzných. Podle účelu cestovního ruchu pak rozlišujeme formy cestovního ruchu. Odborná literatura se při definování druhů a forem cestovního ruchu rozchází, protože existuje mnoho různých členění záviselých na chápání autora. Při dělení cestovního ruchu vyjdu z knihy Lochmanové, která reflektuje nejaktuálnější trendy ve vývoji cestovního ruchu⁶.

Rekreační cestovní ruch s hlavním cílem odpočinku a relaxace cestujících. Tento typ cestovního ruchu je nejoblíbenější formou. V dnešní době, kdy většina lidí pracuje u počítače v kanceláři a nemá čas na sportovní aktivity, je pro ně odpočinek velmi důležitý. Rekreační typ pobytu zahrnuje pobyty v přírodě, houbaření, zahrádkaření.

⁴ZÁVODNÁ, Lucie, *Cestovní ruch I*. Computer Media s. r. o., 2015

⁵RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. 3. rozšířené vydání. Ostrava: Key Publishing, 2009. s. 16. ISBN 978-80-7418-028-6.

⁶LOCHMANNOVÁ, Alena. *Cestovní ruch*. Prostějov: Computer Media, 2015. ISBN 978-80-7402-216-6.

Kulturně-poznávací cestovní ruch se zaměřuje na poznávání především historických, náboženských či architektonických památek vlastní či cizí země. Tato forma cestovního ruchu se čím dál více rozvíjí, neboť jedním ze současných trendů je také touha po vzdělání. Tyto pobyty plní funkci informativní a vzdělávací a obvykle se vyskytují v kombinaci s jinými formami cestovního ruchu, například s poutním nebo lázeňským.

Sportovně-turistický cestovní ruch, jehož hlavním specifikem je trávení volného času sportem a posilováním fyzické kondice. Do této kategorie sportu se ale řadí i cesta na sportovní soutěže, jako divák i jako účastník.

Zdravotní, zdravotně orientovaný a lázeňský cestovní ruch zahrnuje jednak cestování osob za účelem provedení lékařského zákroku a jednak za lázeňstvím, jež se opírá o přírodní zdroje, především o termální prameny. Do této kategorie spadají, v současnosti velmi oblíbené, wellness pobyty, jež jsou nabízeny jako doplněk k pobytu rekreanta. Ryglová ve své publikaci dále upozorňuje na fakt, že současná populace stárne, proto se i účel cestování mění. Z tohoto důvodu roste nabídka dovolených, zahrnujících zdravotní a lázeňské procedury, které jsou určeny a přizpůsobeny právě seniorům.⁷

Podle těchto definic bychom jistě mohli Petrohrad zařadit mezi města, do kterých pojede průměrný turista za účelem kulturně-poznávacím. Pro přesnost je třeba také uvést pracovní cíle, neboť Petrohrad je i centrem ekonomickým, ale převažuje motivace právě kulturně-poznávací.

Jako specifické druhy cestovního ruchu se uvádějí agroturistika, ekoturistika, vzdělávací cestovní ruch atd. V teorii cestovního ruchu je dále zmiňováno dělení podle místa, času nebo podle prostoru, ve kterém se cestovní ruch uskutečňuje. Jedná se o městský cestovní ruch, lázeňský cestovní ruch, venkovský cestovní ruch, horský cestovní ruch nebo o přímořský cestovní ruch.

⁷ RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. 3. rozšířené vydání. Ostrava: KEY Publishing, 2009. s. 22. ISBN 978-80-7418-28-6.

1.4 Kulturně-poznávací cestovní ruch

V dalších částech této bakalářské práce se budu věnovat Rastelliho petrohradským stavbám, pokládám tedy za nutné rozebrat podrobněji pojem kulturně-poznávací cestovní ruch a kulturní dědictví.

Pojem kulturně-poznávací cestovní ruch vznikl již v 80. letech 20. století. Odráží se v něm především zájem lidí o cestování s motivací poznávání kultur jiných zemí. „Společnost hledá nové paradigma ve snaze vybalancovatisky vah, kdy na jedné straně je diktát ekonomie a možnost zvyšování životní úrovně díky technickému pokroku a na druhé straně pak hledání skrytého potenciálu člověka a uspokojení potřeb seberealizace. Hledání směřuje především do oblasti nemateriální spotřeby, do široké oblasti služeb, kde dominuje kultura, umění a turismus“ (Tittelbachová, 2011, s. 119).⁸

Definici pojmu kulturně-poznávací cestovní ruch se věnuje Richards⁹ a odvodil ho z jednotných slov *kultura* a *turismus*. Hovoří o tom, že oba tyto pojmy lze velmi široce definovat z různých pohledů, ale že je potřeba je spojit do jednoho. Konečná definice zní: „Kulturní turismus je pohybem osob ke kulturním atrakcím mimo jejich trvalé místo pobytu, se zaměřením na získávání nových informací a prožitků k uspokojení jejich kulturních potřeb“.

Kulturní dědictví je chápáno jako souhrn materiálních projevů i nemateriálních, duchovních a symbolických statků, hodnot dané společnosti nebo komunity. (Ministerstvo kultury ČR, 2009) Tato definice zní buď stejně nebo podobně v české i zahraniční literatuře. Ve své knize „Cultural Tourism in Europe“ Richards uvádí ještě jeden způsob pro definování kulturního dědictví podle ECTARC (Evropské středisko pro školení a regionální spolupráce). Jedná se o seznam kritérií v destinaci, která má nejvyšší význam pro turisty, jejichž motivací je kulturní cestovní ruch:

- a) archeologická naleziště a muzea,
- b) architektura (zříceniny, slavné budovy, celá města),
- c) umění, sochařství, řemesla, galerie, festivaly, události,
- d) hudba a tanec (klasický, lidový, moderní),
- e) drama (divadlo, filmy, dramatici),

⁸ TITTELBACHOVÁ, Šárka. Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance: státní politika turismu České republiky: systémový přístup k řešení problémů. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 196 s. ISBN 978-80-247-3842-0. str. 119

⁹ RICHARDS, Greg. Cultural tourism in Europe. Wallingford, UK: CAB International, c1996, xi, 347 p. ISBN 0851991041.

- f) jazyk a literatura, studium, zájezdy, akce,
- g) náboženské slavnosti, poutě,
- h) folklorní nebo primitivní kultury a subkultury.

1.5 Destinace cestovního ruchu

Pod pojmem destinace cestovního ruchu chápeme místo, region nebo stát, který má jedinečné vlastnosti pro rozvoj cestovního ruchu. Podle pojetí marketingového má destinace postavení produktu. Podle World Tourism Organisation je destinace definována jako „místo s vhodnými atraktivitami ve spojitosti se zařízeními a službami cestovního ruchu, které si účastník cestovního ruchu nebo skupina zvolili pro návštěvu“.¹⁰ Podle Palatkové je destinace „představována svazkem různých služeb koncentrovaných v určitém místě nebo oblasti, které jsou poskytovány v návaznosti na potenciál cestovního ruchu (atraktivita) místa nebo oblasti“.¹¹

Destinace můžeme chápat jako zcela samostatné jednotky, které si navzájem konkurují. Rozvoj těchto jednotek a prodej musí být řízen velmi obezřetně a svědomitě. Trend managementu destinací směřoval v posledních desetiletích od tzv. politického managementu destinací (zejména v 70. letech minulého století) až k managementu, který se zaměřuje přímo na vytváření a realizaci obchodu. V globálním měřítku musí destinace cestovního ruchu splňovat kritéria na dostatečnou lůžkovou kapacitu, moderní infrastrukturu pro využití volného času (zábava, kultura, sportoviště), dobrý marketingový rozpočet a kvalitní podnikatelsky zaměřený management destinace.¹²

¹⁰ HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro Vyšší odborné a Vysoké školy*. Praha: Fortuna, 2006, s. 153. ISBN 80-7168-948-3.

¹¹ PALATKOVÁ, Monika. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006, 341 s. ISBN 80-247-1014-5.

¹² tamtéž

2 Historie a současnost cestovního ruchu v Rusku

V této části bakalářské práce se budu zabývat historií turismu v Rusku, historií samotného města Petrohradu a aktuálním stavem turistického ruchu v tomto městě.

2.1 Ruská federace jako destinace cestovního ruchu

Ruská federace, největší stát světa, má rozlohu 17 075 400 km² a pokrývá značnou část východní Evropy a téměř celou severní Asii. Rusko se řadí mezi nejlidnatější země světa, žije zde 146,5 mil. obyvatel.¹³ Vedle hlavního města Moskvy se Petrohrad řadí mezi nejvýznamnější lokality z hlediska cestovního ruchu. Mezi další významné turistické oblasti patří oblast okolo Soči a Černého moře, dále pak například oblast Kurilských ostrovů a Aljaška. Celé území Ruské federace se dělí na 9 časových pásem¹⁴.

2.2 Historie a současnost turismu v Rusku

Rozvoj cestovního ruchu v Rusku sahá do starověku a středověku. Důvody pro cestování byly v tomto období nejprve především obchodní. Ruskem procházelo několik velmi důležitých obchodních stezek. V dalším období začala cestovat šlechta, bohatí měšťané a kupci z důvodů poznání a sbírání zkušeností. Středem zájmu těchto návštěvníků byly především města Moskva, Petrohrad, ale také Kavkaz a Krym¹⁵

Čeští turisté začali objevovat ruské pamětihodnosti především ve druhé polovině 20. století, protože Sovětský svaz byl jednou z mála destinací, kam mohl český turista vycestovat. V tomto období byl cestovní ruch v Rusku centrálně řízen a regulován.

¹³ *Počet obyvatel Ruska* [online]. Citováno 10.12.2016. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/rusko/index.html

¹⁴ NATIONAL, Geographic. *Petrohrad: Velký průvodce*. Brno: Computer Press a.s., 2007, s. 243. ISBN 978-80-251-2106-1.

¹⁵ HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro Vyšší odborné a Vysoké školy*. Praha: Fortuna, 2006, s. 39-46. ISBN 80-7168-948-3.

Vznikly zcela nové formy cestovního ruchu jako například rodinná dovolená¹⁶, populární byly i lázeňské a ozdravné pobyty.

2.2.1 Petrohrad – historie města

Petrohrad jako město se začal budovat roku 1703, v době vlády cara Petra I. z dynastie Romanovců. Tento vladař měl s městem velkolepé plány a označil je jako „Ráj“. Město budoval jako „Nový Jeruzalém“, ze kterého mělo vzejít nové Rusko. Při svém založení dostalo město název Sankt-Pitěr-Burch, což bylo imitací nizozemského Sankt- Pieterburch. Město tedy bylo pojmenováno po svém patronovi apoštolu Petrovi. Stává se hlavním městem ruské říše a tento status si udržuje s výjimkou let 1723-1728 až do vzniku sovětského Ruska. V roce 1918 se hlavním městem Sovětského svazu stává Moskva. V období po první světové válce se počet obyvatel Petrohradu rapidně snížil z 2 milionů na 720 tisíc a město se začalo měnit v provincii. Po smrti Vladimíra Iljiče Lenina bylo město v roce 1924 přejmenováno na Leningrad. Během druhé světové války byl Leningrad terčem německého obléhání. Hitler ho chtěl vymazat ze zemského povrchu. Německá vojska obléhala Leningrad 900 dní. Velké množství budov bylo zničeno a k obnově města došlo až po Stalinově smrti v roce 1953. V červnu 1991 se konalo referendum, na základě kterého bylo město přejmenováno zpět na Petrohrad (Sankt-Petěrburg).¹⁷

2.3 Současnost cestovního ruchu v Petrohradu

Současný Petrohrad je mnohými nazýván Benátkami severu. Ve městě můžeme najít obrovské množství paláců, katedrál, paláců, muzeí, kanálů a ostrovů. Město má na 5 milionů stálých obyvatel a jenom v roce 2011 navštívilo Petrohrad 5,5 mil. turistů.¹⁸ Hlavní tepnou města je Něvský prospekt, v jehož okolí stojí nejvýznamnější památky města. Turistům bych kromě památek podrobněji popsaných v tomto průvodci určitě doporučila nevynechat sochu Měděného jezdce, chrám sv. Izáka, Kazaňskou katedrálu ani chrám Vzkříšení Krista. Město láká stále více návštěvníků a je nejnavštěvovanějším městem celého Ruska. Cestovní ruch je hlavním odvětvím hospodářství Petrohradu, především z toho důvodu, že toto město

¹⁷ NATIONAL, Geographic. *Petrohrad: Velký průvodce*. Brno: Computer Press a.s., 2007, s. 10-37. ISBN 978-80-251-2106-1.

¹⁸ Základní fakta. [online]. Citováno: 10. 12. 2016. Dostupné z: http://bca-travel.org/news/saint_petersburg_as_a_tourist_capital_of_russia.html

má nabízí krásnou architekturu, rozvinutou dopravní infrastrukturu, množství různorodých ubytovacích a stravovacích zařízení, ale také zábavu, nákupy a krásné parky. Dá se říct, že cestovní ruch v Petrohradu je průmyslovým komplexem, ze kterého finančně profitují desetitisíce obyvatel tohoto města. Typické subjekty cestovního ruchu současného Petrohradu jsou:

- ubytovací jednotky (hotely, hostince, motely, botely, kempinky),
- dopravní společnosti (aerolinky, autobusové společnosti, vlaky),
- cestovní kanceláře,
- reklamní a informační agentury,
- doplňkové subjekty cestovního ruchu (pojištění, vydávání víz, výroba suvenýrů, tisk informační literatury pro turisty).

V letech 2005-2010 Petrohrad zpracoval a realizoval projekt *Program rozvoje Petrohradu jako turistického centra*. Přestože že v tomto období panovala v Evropě silná ekonomická krize, dokázal Petrohrad udržet vzestupné tempo příjezdu turistů a jenom v roce 2014 město přivítalo 5,5 milionu zahraničních turistů.¹⁹ Podle aktuálních statistik tvoří největší část návštěvníků senioři, a to více jak 70 %. Město se proto také začíná zaměřovat na mládež, aby přilákalo více mladších návštěvníků.²⁰

¹⁹ Příjezdový cestovní ruch do Petrohradu. [online]. Citováno: 10. 12. 2016. Dostupné z: <http://gov.spb.ru/helper/culture/tourizm/>

²⁰ Turisté do Petrohradu [online]. 2. Dostupné z: http://bca-travel.org/news/saint_petersburg_as_a_tourist_capital_of_russia.html

Graf 1: Příjezdový cestovní ruch v Petrohradu

Zdroj: Příjezdový cestovní ruch v Petrohradu. [online]. Citováno 10. 12. 2016.
<http://gov.spb.ru/helper/culture/tourizm/>

Turisticky nejžádanější období zahraničních návštěvníků je období tzv. bílých nocí. Jedná se o jev, kdy slunce nezapadá příliš hluboko za obzor, a z tohoto důvodu je pološero i v noci. Navíc se nad městem v noci rozprostírá nádherná polární záře. Tyto bílé noci může turista zažít v období od konce května do poloviny července. V tomto období bývá Petrohrad velmi přeplněný, ale právě z těchto důvodů také nabízí nejvíce kulturních přestavení.²¹

3 Služby cestovního ruchu v Petrohradu

Úroveň destinace se odvíjí od kvality služeb poskytovaných v ní. Podstatná část turistů si potrpí na vysoký standard služeb, který zajistí i to, že se turisté budou bez obav do destinace vracet. V této kapitole se zaměřím na čtyři základní služby cestovního ruchu v Petrohradu, a to ubytovací, stravovací, průvodcovské a dopravu.

²¹ NATIONAL, Geographic. *Petrohrad: Velký průvodce*. Brno: Computer Press a.s., 2007, s. 18. ISBN 978-80-251-2106-1.

3.1 Ubytovací služby

Základním účelem ubytovacích služeb je poskytování přechodného ubytování mimo místa trvalého bydliště zejména při účasti na cestovním ruchu, ale také při služebních cestách. Tyto služby klientům uspokojují potřeby přenocování a jsou poskytovány různými typy ubytovacích zařízení. V této práci se zaměřím především na hromadné ubytování městského typu, tedy hotely. Tato zařízení jsou definovaná jako ubytování s nejméně deseti pokoji pro hosty a jsou vybavená pro účely přespání. Podle kvality služeb, které poskytují, jsou hotely označeny od jedné do pěti hvězdiček. Kvalita služeb jednotlivých hotelů se pak odráží na ceně. V Petrohradu bylo v poslední době otevřeno velké množství ubytovacích zařízení. Ceny za ubytování jsou relativně vysoké a odvíjí se od hvězdičkového hodnocení. Město nabízí jak – čtyř - až pěti hvězdičkové hotely, kde je kvalita dobrá až výborná, tak také ubytování ve tříhvězdičkových či nižších zařízeních (např. hostely). Mnoho ubytovacích zařízení bohužel nemá hodnocení, takže jejich kvalitu nelze odhadnout. Vzhledem k tomu, že tato klasifikace není povinná, ale pouze doporučená, je hodnocení podle tohoto klíče problematické. Obecně se individuálním turistům doporučuje objednávat ubytování přes ověřené webové servery.²² Pro naši cestu do Petrohradu záměrně zvolíme tříhvězdičkové hotely. Tyto hotely jsou vybavené pro poskytování přechodného ubytování. Především studenti, kteří nelpí na kvalitě, nýbrž na ceně, ocení portály airbnb.cz nebo couchsurfing.com, které nabízí registrovaným uživatelům ubytování v soukromí za příznivé ceny, couchsurfing dokonce zdarma. Klienti tak navíc získají možnost dozvědět se o městě informace, které v průvodci nenajdou.

Ubytovací kapacity v Petrohradu

Klasifikace	Počet hotelů	Počet lůžek
5*	13	2 374
4*	43	8 130
3*	116	9 159
Méně než 3*	515	1 407
Celkem	687	21 070

(Zdroj: Ubytovací kapacity v Petrohradu. [online]. Citováno 10. 12. 2016. Dostupné z: <http://gov.spb.ru/helper/culture/hotel/>)

²² NATIONAL, Geographic. *Petrohrad: Velký průvodce*. Brno: Computer Press a.s., 2007, s. 248. ISBN 978-80-251-2106-1.

3.2 Stravovací služby

Zároveň s rozvojem ubytovacích služeb probíhá v Petrohradu i rozvoj služeb stravovacích. Vzhledem k charakteru práce zmíním především klasické restaurace, které zajišťují stravovací služby obslužným způsobem. Sortiment jejich výrobků a služeb bude uvedený na jídelním lístku. Mezi další pohostinská zařízení, která turista v Petrohradu zřejmě navštíví, se řadí samoobslužné restaurace nebo jídelny. Ty se od restaurací liší samoobslužným způsobem, kdy si zákazník nabírá jídla z nabídky ve formě bufetu sám. Během sezóny pak klient jistě využije hojné kiosky a stánky s rychlým občerstvením. V Rusku se v těchto stáncích hojně prodávají domácí výrobky. Společensko-zábavní funkci plní především bary a kavárny. Zařízení tohoto typu poskytují především teplé nápoje, cukrářské výrobky nebo studenou kuchyni.²³

Mezi gastronomické speciality, které si můžete v Petrohradu objednat, patří pirohy a pirožky – tradiční ruský pokrm z kynutého těsta plněný lososem, jarní cibulkou, masem, houbami nebo zelím. K dostání jsou i ve sladkém provedení s citronovou, brusinkovou nebo tvarohovou náplní. Koupit je můžete v každém pekařství. Dále pak vodka – ruský národní nápoj, jedna z jehož nejlepších značek Russkij Standart pochází právě z Petrohradu. Vyrábí se z vody z Ladožského jezera, protože tato voda je jedna z nejměkčích na světě.

V Petrohradu je celkem více než 7 000 restaurací. Můžete vybírat z amerických rychlých občerstvení, čínských nebo evropských restaurací.²⁴

3.3 Průvodcovské služby a infocentra

Součástí nabídky služeb jsou i služby průvodců. Průvodci jsou pracovníci cestovního ruchu, kteří jsou v bezprostředním kontaktu s uživatelem cestovního ruchu. Jejich chování a ochota formují a vytvářejí mínění návštěvníků v rámci cestovního ruchu. „Všeobecně je předmětem služeb průvodců opakované doprovázení skupin návštěvníků cestovního ruchu nebo jednotlivých návštěvníků, péče o dodržování dohodnutého programu a standardu služeb a poskytování informací za úplatu.“²⁵ Činnost průvodce je i v současné době plně nejrůznějších technologií nenahraditelná, a to především proto, že průvodce je prostředníkem mezi

²³ LOCHMANNOVÁ, Alena. *Cestovní ruch*. Prostějov: Computer Media, 2015. ISBN 978-80-7402-216-6. str. 65-67

²⁴ Restaurace. [online]. Citováno 10. 12. 2016. Dostupné z: http://www.tripadvisor.co.uk/Restaurants-g298507-St_Petersburg_Northwestern_District.html

²⁵ ORIEŠKA, Ján. *Metodika činnosti průvodce cestovního ruchu*. 6., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Idea servis, 2007. ISBN 978-80-85970-57-9.

cestovní kanceláři a turistou. Dále poskytuje nejrozumnější informace, řeší mimořádné situace a měl by být dobrým společníkem turisty.²⁶

V Petrohradu funguje Městské turistické informační centrum, které bylo založeno v roce 2000. Funguje jako státní agentura cestovního ruchu. Jedná se o první takovou agenturu v Rusku. V současnosti tato agentura disponuje 10 pobočkami, které jsou roztroušeny po celém městě. Jako hlavní cíle své činnosti deklaruje tato agentura podporu města jako atraktivní turistické destinace na domácích i mezinárodních trzích.

Městské turistické informační centrum zajišťuje:

- komplexní infoservis pro turisty (tisk a distribuci tiskovin a map),
- distribuci vstupenek na kulturní a sportovní představení,
- spolupráci s ostatními informačními centry v Rusku,
- účast na veletrzích cestovního ruchu,
- inovace v cestovním ruchu v destinaci²⁷.

Po městě jsou poměrně hustě rozmístěny mapy pro turistovu lepší orientaci. Většina z nich se nachází v okolí vstupů do metra. V samotném centru, okolo Dvorcového náměstí, pak fungují klasická informační centra, kde turista může požádat o radu. K dispozici jsou tu i mapy, letáčky, informace o městě a o akcích. Kolem turisticky atraktivních a rušných míst, hlavně v okolí Něvské třídy, postávají lidé, kteří nabízejí exkurze po městě a jeho okolí za příznivé ceny. Nakolik jsou tyto služby profesionální, však nemohu posoudit.

3.4 Doprava v Petrohradu

Letecká doprava

Atraktivita destinace je daná také dopravní obslužností. Pro každého turistu je důležité se pohodlně, rychle a bezpečně dostat do cíle. Leteckou dopravu v Petrohradě zajišťuje letiště Pulkovo, které se nachází na jižním okraji města. Pulkovo má dva pasažérské terminály – Pulkovo-1 pro vnitrostátní přepravu a Pulkovo-2 pro mezinárodní přepravu. V roce 2015 odbavilo toto letiště 13,5 milionu pasažérů.²⁸

²⁶ LOCHMANNOVÁ, Alena. *Cestovní ruch*. Prostějov: Computer Media, 2015. ISBN 978-80-7402-216-6. str. 75

²⁷ Turistické info centrum. [online]. Citováno 13. 12. 16. Dostupné z: <http://gov.spb.ru/helper/culture/>

²⁸ Oficiální stránky letiště Pulkovo [online] Citováno 3. 2. 2017. Dostupné z: <http://www.pulkovairport.ru/en/about/>

Městská doprava

Městská hromadná doprava je důležitým přepravcem a zahrnuje metro, autobusy, trolejbusy a v Rusku velmi populární maršrutky (mikrobusy s pevnou trasou, ale nepravidelným jízdním řádem) a električky (elektrické příměstské vlaky). Nejlevněji se po Petrohradu cestuje autobusy, cena jedné cesty je 40 rublů, stejnou cenu zaplatíte i za převoz zavazadel. Petrohradské metro je tématem na samostatnou práci. Obyvatelé Petrohradu ho využívají ze všech dopravních prostředků nejhojněji, a to z důvodu jeho rychlosti a hustoty sítě. Metro tvoří pět linek spojujících centrum města s jeho okrajem. Pro vstup i výstup ze stanice se využívají turnikety. Existují dvě možnosti platby: zakoupení žetonů za jednotlivé cesty nebo pomocí karty tzv. padarožniku, který se nabíjí za peníze. Cena jedné cesty je 45 rublů (na počtu projetých stanic nezáleží). Při dobíjení peněz na kartu se cena jedné cesty po projetí deseti jízd sníží vždy o 1 rubl, nejnižší cena je však 40 rublů.²⁹ V lednu 2017 došlo k navýšení cen za přepravu, uvedené ceny jsou aktuální.

Silniční doprava

Silniční doprava je velmi neekologická a pro město značně zatěžující, přesto se bez ní ani Petrohrad neobejde. Město je bohužel velmi často ochromeno dopravními zácpami. Toto město se nachází na křižovatce dopravních cest spojujících Petrohrad se Skandinávským poloostrovem a s kontinentální Evropou, dále se střední části Ruska a s Pobaltím. Dálnice spojují Petrohrad s Moskvou, s finskou, estonskou a běloruskou hranicí.

Železniční doprava

Město má pět železničních terminálů: Baltský, Vitěbský, Ladožský, Moskevský a Finský. Baltský vypravuje vlaky do okolí Petrohradu, zejména do Petěrgofu, Lomonosova a Gatčina, Vitěbský dálkové vlaky do Kaliningradu, Ukrajiny, Běloruska a pobaltských států, Ladožský dálkové vlaky do Murmansku, Archangelsku a Helsinek, Moskevský přepravuje pasažéry do Moskvy a na jih Ruska, a Finský do měst v okolí Petrohradu. Mezi Moskvou a Petrohradem jezdí dva druhy vlaků: rychlík Sapsan (Sokol) a Červená střela. Sapsan je vysokorychlostní vlak, který se od prosince roku 2009 využívá na trati mezi Moskvou a Petrohradem.³⁰

Vlakové spojení Petrohradu a jeho okolí je na obstojné úrovni. Mnoho lidí těchto služeb využívá. Vlaky na kratší cesty nejsou příliš moderní a často jezdívají přeplněné. Avšak jízda jimi může cizince obohatit o nečekané zážitky. Není nijak neobvyklé, že se ve vlaku objeví

²⁹Ceny dopravy [online]. Citováno 6. 3. 2017. Dostupné z:
http://gov.spb.ru/gov/otrasl/energ_kom/documents/npa/6602/

³⁰ Oficiální stránky ruských železnic [online]. Citováno 13. 12. 16. Dostupné z:
http://history.rzd.ru/history/public/ru?STRUCTURE_ID=5163

skupina hudebníků, kteří turistům zpříjemní cestu písničkou, nebo ruská babička, která cestujícím nabídne domácí pečivo.

4 Specifika cest do Ruské federace

V této kapitole shrnu všechny podstatné kroky, které turista odjíždějící do Ruské federace musí učinit, aby mohl do země vstoupit a strávit zde příjemný a nerušený pobyt.

4.1 Nutné úřední úkony před vstupem do země

První administrativně náročná procedura, která všechny turisty před cestou do Petrohradu čeká, je obstarání víza. Ruská federace požaduje pozvání od ruského subjektu a povinné zdravotní pojištění platné po celou dobu pobytu. Zvací dopis mohou zajistit i některé agentury nebo jakékoli ubytovací zařízení, ve kterém budete mít zajištěné ubytování. O vízum mohou občané České republiky žádat pouze na ruských velvyslanectvích a konzulátech, resp. ve vízových centrech. K žádosti o vízum se přikládá cestovní pas, fotografie a zdravotní pojištění. Cestovní doklad musí být platný minimálně 6 měsíců po ukončení pobytu v RF (pokud se jedná o žádost o udělení krátkodobého víza).

Po příjezdu do Ruské federace čeká českého občana ještě povinnost ohlásit svůj příjezd. „Občan ČR má nově povinnost mít u sebe nejpozději po uplynutí 3 pracovních dnů od příjezdu do místa ubytování doklad o tom, že adresu místa pobytu nahlásil.“³¹

Návštěvníkům, kteří chtějí Petrohrad navštívit jen na kratší dobu, stačí pouze jednovstupové turistické vízum. Toto vízum se standardní dobou pro vyřízení do 10 dnů stojí 1020 Kč a servisní poplatek je 700 Kč. Turista se nesmí v zemi držet déle, než je uvedeno na vízu. Všechny tyto informace podléhají častým změnám a proto je třeba je vždy před cestou ověřit. Pokud by došlo ke změnám, mohl by turista čelit případným nepříjemnostem. Při pobytu v Rusku se doporučuje vždy nosit u sebe cestovní doklad. V případě jeho ztráty se turista musí obrátit na České velvyslanectví v Moskvě. Ministerstvo zahraničních věcí ČR nabízí možnost registrace turistů do systému

³¹MZV ČR [online]. Citováno 13. 12. 16. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/rusko/cestovani/visa.html

DROZD. Tento systém slouží občanům, kteří se ocitnou v nouzi, případně je varuje před možným nebezpečím.³²

Občané, kteří přes Ruskou federaci cestují do jiné destinace, musí mít tranzitní vízum. Výjimkou je situace, kdy cestující neopustí tranzitní prostor ruského mezinárodního letiště.³³

4.2 Mezinárodní spolupráce v oblasti vízové politiky a turistiky

Za veškerý cestovní ruch zodpovídá v Rusku Federální turistická agentura Rosturizm. Tato agentura spadá pod působnost Ministerstva sportu, cestovního ruchu a mládeže. Agentura je zapojena také do tvorby legislativy ovlivňující cestovní ruch. Zodpovídá za spolupráci při podepisování vzájemných dohod o vydávání víz apod.³⁴ V roce 2012 byl schválen státní program „Rozvoj kultury a cestovního ruchu“ pro roky 2013 – 2020. V Rusku funguje také agentura RussiaTourism, která je obdobou naší CzechTourism. Tato agentura zajišťuje především propagaci Ruska jako tradiční a neopakovatelné turistické destinace v zahraničí.

³² DROZD [online]. Citováno 1. 12. 2016 Dostupné z: <https://drozd.mzv.cz/>

³³ Vízum. [online]. Citováno: 1.12.2016. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/rusko/cestovani/visa.html

³⁴ ZÁBRANSKÁ, Vendula. CZECHTOURISM. *Výjezdový cestovní ruch Ruska: s hlubším pohledem na image Evropy jako destinace* [PDF]. 2010 [cit. 13.12.2016].

5 Klasifikace a ochrana památek Petrohradu

V Petrohradu je většina památek pod ochranou státu, více než 8 400 objektů je předmětem kulturního dědictví. Většina hlavních turistických cílů je zapsána na seznamu UNESCO, jedná se o 36 komplexních objektů spojujících více než 4000 památek kultury a architektury. Památky musí splňovat následující kritéria UNESCO:

- je mistrovským dílem tvůrčího talentu člověka,
- představuje významný mezník v hodnotách člověka (v určité době nebo kulturním období) ve vývoji v architektuře, technice, umění či urbanismu,
- je skvělou ukázkou stavby, architektonického nebo technologického souboru, dokumentující jednu nebo více významných etap v historii lidstva, nebo
- souvisí přímo nebo specificky s událostmi, s tradicemi, s převratnými myšlenkami, s vyznáním či vírou, s literaturou či uměním.³⁵

Tabulka 2: Kulturní památky³⁶

Památky	Počet
Muzea	200
Knihovny	224
Divadla	74
Vzdělávací střediska	5
Parky	11
Zoologické zahrady	1
Kina	60

³⁵ UNESCO [online]. Citováno: 1. 12. 2016 <http://whc.unesco.org/en/criteria/>

³⁶ Kulturní památky [online]. Citováno: 1. 12. 2016. <http://www.spbculture.ru/ru/institutions.html>

6. Architektura Petrohradu

V této kapitole bude charakterizován hlavní architektonický styl staveb, kterých se tato práce týká, v historickém kontextu jejich vzniku.

Když car Petr I. zakládal nové město na Něvě, nechal se při jeho výstavbě inspirovat architekturou evropských velmocí. V období architektonického rozkvětu města se zformulovalo několik významných a jedinečných stylů. Avšak stavby, které jsem pro tuto práci zvolila, byly postaveny ve stylu baroka a pozdního baroka.

6.1 Barokní architektura Petrohradu

V západní Evropě období baroka navazovalo na předchozí epochu zvanou renesance. Barokní umění se zaměřovalo především na smyslové, nikoli na racionální vnímání. Dalším ideálem baroka byla harmonie a důraz na detail. Mezi hlavní znaky barokního slohu se řadí tzv. přebujelost, neboli hromadění dekorativních prvků, které dělají baroko jasným a expresivním. Dalším významným rysem je objemové formování hmoty, proto se často hovoří o tom, že barokní architekti pracovali s hmotou téměř sochařsky.³⁷

Jedním z hlavních rysů, který odlišoval ruskou barokní architekturu od evropské, byla dynamika. Car Petr I. Veliký (Петр I. Великий) začal barokní architekturu v Rusku rozvíjet vlastním osobitým způsobem a na ruské půdě získalo baroko řadu odlišujících prvků.

Na Petrovo pozvání přijeli do Petrohradu v 18. století slavní evropští architekti, kteří v zemi vytvořili okouzlující stavby, kterými se Rusko pyšní dodnes. Výstavba nového centra ruské říše započala roku 1703. Město je charakteristické moderní kompozicí ulic. Úzké křivolaké uličky byly nahrazeny pravidelnými, na sebe kolmými bulváry orientované na budovu Admirality.

Za vlády Petra I. ve městě zpočátku vládl pohodlný holandsko-německý klasicismus, postupně však začalo převládat nabubřelé baroko. Mezi přední stavitele tohoto období patří Schlüter a Le Blond, kteří se podíleli nejen na stavbě Petrohradu, ale také na

³⁷ ВАДИМОВИЧ, Анатолий, ДОБРОВОЛЬСКИЙ, Долибо, ХАРЛАМОВА, Наталья Олеговна. Санкт-Петербург -Хроника трех столетий. Санкт-Петербург: Издательский дом Невы, 2003. 716 с. Citováno ze str.9.

nedalekém sídle Petěrgof, inspirovaném francouzským Versailles. Pro Petrohrad jsou také typické fontány, které byly inspirovány fontánami v Evropě. Na rozdíl od Evropy se ty ruské při nízkých teplotách, které jsou pro Petrohrad typické, musí zazimovat. Návštěvník tak musí počítat s tím, že od podzimu do jara uvidí pouze dřevěné krabice, nebo budou fontány vypnuté.

6.2 Alžbětinské baroko

Epochu petrovského baroka, které se inspirovalo architekturou evropských zemí, vystřídala epocha, o jejíž podobu se zasadila Alžběta I. (rusky Jelizaveta Petrovna, Елизавета Петровна), tedy alžbětinské baroko (1740-1750). Tento sloh se nejvíce podobá italskému umění 17. století. Barokní stavby mají pestré fasády, především v kombinaci modré, zelené a bílé barvy. Dalšími prvky, které architekti využívali, jsou zdobená okna, portály na štítech domů, obvykle s erbem rodu, nebo sochy, které zdobí střechy či fasády.³⁸ O hlavní zlom v barokní architektuře se zasadil architekt F. B. Rastrelli, který byl do Ruska povolán Jelizavetou Petrovnou. Jeho styl spojuje prvky klasicismu (přímé strohé linie), baroka (plastičnost, dynamika) a rokoka (rozmanité křivolaké vzory, barvy v tónech lahodících oku). Díky propojení těchto stylů získávají Rastrelliho stavby reprezentativní vznešenost a velkolepost.³⁹

7 Francesco Bartolomeo Rastrelli

Rusko se s okouzlujícím uměním barokní architektury poprvé setkává díky tvorbě sochaře Bartolomea Carla Rastrelliho a především jeho syna Francesca Bartolomea Rastrelliho. Petr I. oba umělce pozval do nově vznikajícího Petrohradu v roce 1716. Sochy Petra I. a Menšikova od sochaře Carla Rastrelliho se dochovaly dodnes. Před Michajlovským zámkem stojí další Rastrelliho dílo, majestátní jezdecká socha Petra I. Carlův syn Francesco (1700-1771) se stal architektem. První roky v Petrohradě se společně s otcem věnovali návrhům interiérů nově vznikajících paláců. Po smrti Petra I. můžeme dalších přibližně patnáct let nazvat stagnací a ukotvením petrovského

³⁸ ХРАБРЫЙ, Иван Сергеевич. Санкт-Петербург - три века архитектуры. Санкт-Петербург: Норинт, 2002. 65 с. ISBN 5-7711-0044-7 citováno ze str. 22

³⁹ ЛИСОВСКИЙ Владимир Грогорьевич. Архитектура России XVIII - начала XX века - Поиски национально-го стиля. Москва: Белый Город, 2009. 567 с. ISBN 978-5-7793-1629-3

systému. Toto období nenapomáhalo rozvoji národní kultury. Právě v tomto období, s nástupem Jelizavety Petrovny, Francescoova tvorba vrcholí. Francesco Bartolomeo Rastrelli dokázal spojit nejdůležitější prvky evropské architektury se základními rysy ruského stylu⁴⁰. Rastrelliho styl se vyvíjí pod vlivem italského baroka, francouzského klasicismu

a rokoka. Jméno Rastrelli se stává synonymem pro období vlády carevny Alžběty I. Jeho stavby se vyznačují slavnostním kontrastním zbarvením, k docílení kontrastu obvykle používá zlatou barvu v kombinaci se zelenou a modrou. Rastrelliho stavby také reflektují optimistickou náladu panující v Rusku kolem 18. století. Vyznačují se monumentálními oblouky, racionální pravidelností, luxusní formou, barevností a zdobností.⁴¹ Dalším typickým znakem jsou charakteristická průčelí budov, která docílí toho, že každá strana budovy je odlišná. Od francouzské architektury se Rastrelli odlišuje využitím maskaronů – plastických zdobných motivů v podobě lidských tváří, které upevňoval na fasády paláců.

Po nástupu Jelizavety Petrovny na trůn bylo třeba vybudovat nové reprezentační paláce a taneční sály, které měly být bohaté, zdobené a majestátní. Tohoto díla se chopil právě Rastrelli. Rastrelli se nevěnoval pouze vnějšímu vzhledu stavby, navrhoval budovu jako celek. Pro carevnu navrhoval náročné vzory parketových podlah, maloval stínidla lamp, navrhoval ozdobné dekorace dveří i nábytek.

Jediným architektem, schopným vyhovět všem Alžbětiným požadavkům byl právě Rastrelli. Proto se stal jejím dvorním architektem a carevna mu svěřila návrhy všech svých paláců. Za dvacet let její vlády jí Rastrelli navrhl více než deset paláců. Nejhonosnějším z nich byl palác v Carském Selu. Mimo Carského Sela architekt Rastrelli navrhl také Velký palác v Petěrgofu (Большой дворец в Петергофе), Zimní palác (Зимний дворец), Smolný klášter (Смольный монастырь), Stroganovský palác (Строгановский дворец) a Letní palác Jelizavety Petrovny (Летний дворец Елизаветы Петровны). Rastrelli tvořil ve stejném stylu také v jiných zemích, například na Ukrajině, kde postavil Mariánský palác (Марианской дворец) v Kyjevě. I po další desetiletí vládla v Rusku architektura, tak jak ji uvedl Francesco Bartolomeo Rastrelli.⁴²

⁴⁰ Овсяников Юрий Максимилианович. Чудеса архитектуры. От пирамид до небоскребов. Издательский дом: АСТ-ПРЕСС, 2008, 206 с. ISBN: 9785462008498, cit. ze str. 136-147

⁴¹ SHVIDKOVSKÍ, D. O. *Russian architecture and the West*. New Haven: Yale University Press, 2007. ISBN 9780300109122

⁴² Овсяников Юрий Максимилианович. Чудеса архитектуры. От пирамид до небоскребов. Издательский дом: АСТ-ПРЕСС, 2008, 206 с. ISBN: 9785462008498, cit. ze str. 136-147

8 Smolný klášter (Смольный монастырь)

Petrohrad zdobí nejen honosné paláce a stavby, ale také zdobené kláštery a kostely. Jedním z nich je i mistrovské dílo alžbětinského baroka – Smolný klášter se nachází v Petrohradu na levém břehu řeky Něvy v na území Smolného dvora, na místě, kde dříve vařili smůlu na výrobu lodí. Součástí komplexu klášterních budov je chrám Vzkříšení Krista. Chrám byl postaven v barokním stylu, kombinací prvků ruského umění a evropské architektury.

Chrám nechala postavit Alžběta I. na místě paláce, ve kterém sama strávila dětství. Stavba začala podle projektu F. B. Rastrelliho v roce 1748. Budova vysoká 93,7 m se nachází uprostřed celého komplexu a pojme až 6 000 lidí. Rastrelli zemřel v roce 1771, své dílo však nikdy neviděl dokončené. Celý komplex se stavěl 87 let a stavba byla dokončena až roku 1835.

Smolný klášter byl prvním ženským kláštelem Petrohradu. Jeho hlavní katedrála – chrám Vzkříšení Krista, zvaný též Smolný chrám – je srdcem celého kláštera.⁴³ Velkolepá stavba chrámu je obklopena čtyřmi kostely v rozích a obytnými budovami s fasádami v pastelových barvách. Oplocení chrámu bylo zhotoveno podle návrhu Stasova a patří k nejlépe umělecky ztvárněným v celém Petrohradu. Stasov se také zasadil o vnitřní provedení kláštera. Jednoduše provedený interiér působil velmi uměleckým dojmem. Uvnitř se nacházely tři ikonostasy, před oltářem byla balustráda z broušeného křišťálu. Do současné doby se z relikvií chrámu dochovaly pouze ikony A. Venetsiana Vzkříšení Krista a Uvedení přesvaté Bohorodice do chrámu.⁴⁴ V současné době v chrámu probíhají výstavy a koncerty. V roce 2015 byl chrám uzavřen a probíhala zde rekonstrukce.

⁴³ ХРАБРЫЙ, Иван Сергеевич. Санкт-Петербург - три века архитектуры. Санкт-Петербург: Норинт, 2002. 65 с. ISBN 5-7711-0044-7 citováno ze str. 36

⁴⁴ Smolný chrám [online]. Citováno: 20. 2. 2017 dostupné z: http://www.spb-guide.ru/page_456.htm

8.1 Vstupné a otevírací doba Smolného chrámu

Vstup do chrámu je zdarma.

Chrám je otevřen každý den od 7:00 do 20:00 hodin. Po celý den probíhají v chrámu bohoslužby a společné modlitby a čtení. Během pravoslavných svátků se mohou bohoslužby zintenzivnit.⁴⁵

8.2 Doprava do Smolného chrámu

Smolný chrám se nachází přibližně půl hodiny chůze od stanice metra Černyševskaja (Чернышевская), proto doporučuji využít autobus č. 46 nebo 22, případně trolejbus č. 15, které jezdí přímo před chrám.

Ze stanice metra Náměstí Povstání (Площадь Восстания) jezdí k chrámu autobus č. 22 a trolejbusy č. 5 a 7.

9 Zimní palác (Зимний дворец)

Imperátorské sídlo, původně malý domek, bylo několikrát přestaveno. Původně zimní sídlo ruských carů sehrálo důležitou roli v době Říjnové revoluce, jež právě útokem na palác započala. Dnešní Zimní palác, unikátní památník architektury, je již pátou přestavbou, která proběhla pod dohledem F. B. Rastrelliho v letech 1757-1762. Dnešní palác je v pořadí čtvrtým palácem na tomto místě, mezi Palácovým náměstím a řekou Něvou⁴⁶. Nynější gigantickou budovu s 1 050 obytnými místnostmi zdobí 176 soch, které se střídají s dekorativními vázami a korintskými sloupy na fasádě. Celkovou rozlohu 46 000 metrů čtverečních ještě umocňují výrazné dekorace, které podtrhují celkovou dynamiku prostorů. Palác byl právem nazýván „město ve městě“ neboť se uvnitř nacházelo vlastní divadlo, muzeum, kaple, lékárna s laboratoří i obrovské zahrady. Palác je dnes známý především díky muzeu Ermitáž, které v něm sídlí už od roku 1917. Palác se nachází na Palácovém náměstí a společně s dalšími budovami tvoří mimořádný architektonický komplex, který navštěvuje většina turistů.⁴⁷

⁴⁵ Oficiální stránky Smolného chrámu [online]. Citováno: 20. 2. 2017. Dostupné z: http://смольный-собор.рф/smolnyj_sobor/raspisanie_bogosluzheniya/

⁴⁶ SHVIDKOVSKĚ, D. O. *Russian architecture and the West*. New Haven: Yale University Press, 2007. ISBN 9780300109122

⁴⁷ ХРАБРЫЙ, Иван Сергеевич. Санкт-Петербург - три века архитектуры. Санкт-Петербург: Норинт, 2002. 65 с. ISBN 5-7711-0044-7 citováno ze str. 20-23

9.1 Cena a otevírací doba Zimního paláce

Hlavní muzejní komplex zahrnuje tyto objekty: Hlavní štáb, Zimní palác, Palác Petra I., Menšikovský palác, Muzeum porcelánu.

Komplex je otevřen v pondělí, čtvrtek, sobotu a neděli vždy od 10:30 do 18:00 hod.

Ve středu a v pátek je otevírací doba od 10:30 – 21:00 hod.

Tabulka cen vstupného:⁴⁸

Dospělí celý komplex	600 rublů
Občané RF a Běloruska	400 rublů
Jeden z objektů komplexu	300 rublů
Děti, studenti a důchodci RF	Zdarma
První čtvrtek v měsíci a 7. prosince	Zdarma

10 Stroganovský palác (Строгановский дворец)

Další Rastrelliho významnou stavbou Petrohradu je Stroganovský palác. Tato stavba vznikala v letech 1753-1754 na žádost barona Sergeje Stroganova. Stroganovové tehdy patřili k nejbohatším rodům celého Ruska. Interiér paláce vznikl za pomoci návrhů ruského architekta Andreje Voronichina. Každý turista si při vstupu všimne rodinného erbu Stroganovů, na kterém je vyobrazena hlava medvěda a zkřížené šavle.

Ve Stroganovském paláci sídlí od roku 1988 část expozice Ruského muzea. Tyto expozice souvisí s činností Stroganovů v Rusku. Další expozicí umístěnou v paláci jsou voskové figuríny dynastie Romanovců, které přibližují návštěvníkům historii této vládnoucí dynastie.⁴⁹

10.1 Otevírací doba a ceny Stroganovského paláce

Stroganovský palác je otevřen každý den kromě úterý vždy od 10:00 do 18:00 hod a ve čtvrtek od 13:00 do 21:00 hod. Ceny vstupného jsou uvedeny v následující tabulce.

Dospělý	Student
300 rublů	150 rublů

⁴⁸ Muzeum Ermitáž Citováno: 15. 2. 2017. Dostupné z:

<https://www.hermitagemuseum.org/wps/portal/hermitage/visitus?lng=ru>

⁴⁹ HOWARD, Jeremy. Petrohrad. Brno: Computer Press, c2008, 271 s. ISBN 978-80-251-2106-1.

11 Velký palác v Petěrgofu (Большой дворец в Петергофе)

Petr I. Veliký se při stavbě tohoto komplexu inspiroval západní Evropou, především francouzským Versailles, proto na stavbě můžeme pozorovat vlivy jak francouzské, tak i anglické nebo italské architektury. Petr Veliký chtěl výstavbou poukázat na výjimečnost Ruského impéria otevírajícího se k moři. Proto je palác postaven na břehu Finského zálivu.

11.1 Systém fontán

Voda kolem petěrgofského paláce hraje důležitou roli. Palác je totiž obklopen nejrozsáhlejším systémem fontán na světě.⁵⁰ Tyto kaskády a chrliče jsou staré přes 250 let a díky práci inženýra Tuvolka nejsou zásobovány vodou pomocí čerpadel. Tuvolk zkonstruoval potrubí, které funguje na principu přirozeného spádu krajiny. Spotřeba vody je obrovská, všechny tyto fontány spotřebují 34 000 litrů za sekundu. Na rozloze okolo 1000 ha se nachází přes 140 fontán v nejrůznějších provedeních. Petrovo letní sídlo se svou honosností i velikostí jistě vyrovná Versailles Ludvíka XIV. Přímo pod Velkým palácem, směrem k Finskému zálivu se nachází Velká kaskáda, která do zálivu ústí. Kaskáda, která je vrcholem celého díla, je tvořena 64 fontánami a 256 pozlacenými sochami. Nejkrásnější fontánou kaskády je Samsonova fontána (Фонтан Самсона), kde je zobrazen výjev bojujícího Samsona se lvem, kterému z otevřené tlamy tryská voda do výšky 22 metrů. Tento výjev symbolizuje vítězství Petra I. nad Švédy. Právě v den sv. Samsona 27. 6. 1709 Petr I. Veliký porazil Švédy.

Výstavba Velkého paláce (Большой дворец) začala v roce 1714 na vyvýšeném pahorku mezi Horním a Dolním parkem. Právě díky své poloze je z letní rezidence velkolepý pohled nejen do všech zahrad, ale také až k Baltskému moři.

Když se Petr I. vrátil roku 1717 z cesty po Francii, rozhodl se Versailles překonat a nechal v okolí paláce vybudovat altány, záměčky a již zmíněné fontány.

Palác získal dnešní podobu díky architektovi Francescu Bartolomeu Rastrelli, který stavbu dokončil po smrti Petra I. v letech 1747-1752. Třípatrový palác je dlouhý 275 metrů a sladěný do žlutobílých odstínů. Interiéry paláce jsou zdobeny zlatem a hlavními prvky místností jsou zrcadla, která navozují pocit nekonečnosti a opticky zvětšují

⁵⁰ Юлия Ивановна. Петергоф. Столица фонтанов. Издательский дом: Litres, 2017, 25 с., ISBN: 9785917861456, cit. ze str. 2

prostory. Z původní stavby, před Rastrelliho přestavbou, se dochovala Dubová pracovna Petra Velikého.⁵¹

Petěrgof (v letech 1944–1997 se město jmenovalo Petrodvorec a dodnes se s tímto názvem lze setkat), podobně jako většina památek v okolí Petrohradu, byl během druhé světové války rozkraden a velmi poničen německými nacisty. Díky následným rozsáhlým rekonstrukcím a finanční podpory Ruské federace se palác dochoval až dodnes jako velkolepá architektonická památka i umělecké muzeum. „Казалось, поднять из руин его будет невозможно. Но уже в мае 1964 года были открыты первые возрожденные залы. И сегодня посетителей ожидает увлекательное путешествие по волшебному дворцу.”⁵²

11.2 Ceny a otevírací doba Velkého paláce

Muzeum je pro návštěvníky otevřeno každý den od 10:30 – 18:00 hodin kromě posledního úterý v měsíci, kdy je sanitární den – zavřeno.⁵³

Tabulka cen vstupného:⁵⁴

	Dospělý	Dítě, student
Cizinec	600 rublů	300 rublů
Občan RF a Běloruska	450 rublů	300 rublů

Kvůli velkým mrazům, které v Rusku v zimě panují, je většina památek přes zimu uzavřena, nebo pouze v částečném provozu. To se týká také fontán v Petěrgofu. Každoročně se na jaře slavnostně otevírají. Letos by měly být fontány slavnostně spuštěny v celém Petrohradu 22. 4. Do té doby je tzv. zimní sezóna.

11.3 Doprava do Petěrgofu

Ze stanice metra Avtovo (Автово) je možné do Petěrgofu dojet buď maršrutkou T-224, T-300, T-424, nebo autobusy č. 200 a 210.

Ze stanice metra Leninskij prospekt (Ленинский проспект) maršrutkami T-103 (K-224), T-420.

⁵¹ Petěrgof [online]. Citováno: 15. 2. 2017. Dostupné z: http://peterhofmuseum.ru/objects/peterhof/bolshoy_petergofskiy_dvorets

⁵² tamtéž

⁵³ Ceny a otevírací doba Citováno: 15. 2. 2017. Dostupné z: http://peterhofmuseum.ru/objects/peterhof/bolshoy_petergofskiy_dvorets/info

⁵⁴ tamtéž

Z vlakového nádraží Baltijskij vokzal (Балтийский вокзал) je možné jet električkou do stanice Nový Petěrgof a poté 10 minut autobusy č. 344, 348, 350, 351, 352, 355, nebo 356.⁵⁵

Z tohoto nádraží jede také maršrutka č. 404, od roku 2017 činí cena do Petěrgofu 80 rublů.

12 Kateřinský palác v Carském Selu (Екатеринский дворец)

Poslední místo, které v tomto průvodci uvedu, se nachází ve vzdálenosti 25 km od Petrohradu a je jím město Puškin (Пушкин), do roku 1917 zvané Carské Selo (Царское Село) a známé pod tímto jménem dodnes. Palác v Carském Selu sloužil jako letní sídlo ruských carů. Právě do tohoto města vedla první železnice v Rusku. Trasu Sankt-Petěrburg – Carské Selo – Pavlovsk si nechala vystavět carská rodina pro své potřeby. Jak už napovídá název města – Puškin, s tímto městem je spojen slavný ruský spisovatel A. S. Puškin, který studoval na zdejším lyceu. Podobně jako většina míst v Petrohradu a jeho okolí, bylo i Carské Selo v době nacistické okupace (září 1941 – leden 1944) poničeno. Po válce zde probíhaly rozsáhlé rekonstrukce, které dokázaly navrátit stavbám původní podobu.

Kateřinský palác nechala postavit carevna Alžběta I. a pojmenovala ho podle své matky Kateřiny. Palác byl postaven v barokním stylu podle návrhu architekta Rastrelliho. Podobně jako další stavby tohoto stylu i Kateřinský palác má výraznou modro-bílou fasádu. Netradiční je i honosně zdobené průčelí paláce, které je po obvodu dlouhé přibližně jeden kilometr. Většina místností otevřených pro veřejnost jsou reprezentační sály. V sálech převažuje zdobení zlatou barvou, výraznými prvky jsou i velká okna a zrcadla, která opticky zvětšují místnosti a po setmění, při světle svící dodávají místu kouzelnou atmosféru. Největším sálem je Velký sál, jehož plocha činí 800 m².

Perlou celého paláce je známá Jantarová komnata, která je také nazývaná jedním z divů světa. Jedná se o celoplošnou nástěnnou výzdobu komnaty z jantaru. Autorem návrhu komnaty je německý architekt Andreas Schlüter. Stejně jako na další památky i na Jantarovou komnatu neblaze dolehla druhá světová válka. Během ní byla komnata rozebrána a odvezena neznámo kam. Po válce, v roce 1979, začaly práce na stavbě nové komnaty, ty však byly přerušeny z důvodu nedostatku finančních prostředků. V roce

⁵⁵Doprava [online]. Citováno: 15. 2. 2017. Dostupné z: <http://peterhofmuseum.ru/plan-a-visit>

2000 se do stavby vložila i německá strana společně s ruskou vládou. V roce 2003, po 24 letech práce, byla komnata slavnostně otevřena.⁵⁶

Okolí paláce tvoří rozlehlý Alexandrijský park, který doplňují různá jezírka a menší stavby jako například turecká sauna.⁵⁷

12.1 Ceny a otevírací doba Kateřinského paláce

Kateřinský palác otevřen od 10:00 – 18:00 hodin.

Tabulka cen vstupného⁵⁸:

Dospělí	700 rublů
Studenti	250 rublů
Žáci od 16 let	250 rublů
Návštěvníci do 16 let	zdarma

Palác je zavřený vždy v úterý a poslední pondělí v měsíci. Od prosince 2015 do konce roku 2017 budou apartmá Pavla Petroviče zavřené z důvodů restaurátorských prací.

12.2 Doprava do Carského Sela

Carské Selo se nachází přibližně 25 km od Petrohradu a spoje mezi místy jsou časté a možností je dost.

Jednou z možností je dojet metrem do stanice Moskovskaja (Московская) a zde nasednout na maršrutku. Zastávka maršrutek se nachází za zády sochy Lenina. Do Carského Sela (Puškinu) jedou maršrutky č. 286, 287, 342, 347 a 545.

Další možností je jet ze stanice metra Kupčino (Купчино) maršrutkami K-545a, K-286, K-287nebo K-347a.

13 Nabídka zájezdů

V následující kapitole rozeberu nabídku zájezdů do Petrohradu, kterou poskytují české cestovní kanceláře. Porovnávat je budu z hlediska dopravy, ubytování, nabízené stravy a míst, která turisté uvidí.

⁵⁶ Oficiální stránky Carského Sela [online]. Citováno: 20. 2. 2017. Dostupné z: http://tzar.ru/museums/palaces/c_atherine/amber_room

⁵⁷ HOWARD, Jeremy. Petrohrad. Brno: Computer Press, c2008, 271 s. ISBN 978-80-251-2106-1.

⁵⁸ Oficiální stránky Carského Sela [online]. Citováno: 20. 2. 2017. Dostupné z: http://tzar.ru/museums/palaces/c_atherine/amber_room

13.1 Analýza trhu se zájezdy

Pro porovnání trhu jsem vybrala čtyři zájezdy do Petrohradu od čtyř různých cestovních kanceláří, které působí na českém trhu.

Cestovní kancelář Fischer nabízí poznávací letecký zájezd do Petrohradu na 4 dny a 3 noci. Turisté budou ubytováni v tříhvězdičkovém hotelu se snídaní. Hlavními body programu jsou okružní jízda centrem města v autobuse, výlet do Petěrgofu a prohlídka Ermitáže. Turisty po celou dobu doprovází průvodce. První a poslední den je vyhrazen pro fakultativní výlet a transfery na letiště a z něj. Za zájezd zaplatí zájemce 14 990 Kč a v ceně jsou zahrnuty také vstupy do památek, ale není zahrnuto vízum.⁵⁹

Další letecký zájezd do Petrohradu nabízí CK Exim Tours. Turisté stráví ve městě 4 dny a 3 noci. Ubytovaní budou ve tříhvězdičkovém hotelu se snídaní. Cestovní kancelář v programu zájezdu uvádí prohlídku Ermitáže, Petěrgofu, Kazaňské katedrály a Petropavlovské pevnosti. Na všechny památky doprovodí klienty česky mluvící průvodce. První a poslední den je opět věnovaný příletu a odletu. Cena tohoto zájezdu je 12 100 Kč, v ceně nejsou započítané vstupy ani vízum.⁶⁰

Student Agency nabízí svým klientům také čtyřdenní poznávací zájezd do Petrohradu se snídaní ve tříhvězdičkovém hotelu. Turisty láká na výlet s průvodcem do Petěrgofu, projížďku lodí po Něvě, návštěvu Ermitáže, folklórní představení Ruský národní večer, návštěvu Carského Sela, operu či balet. První a poslední den je věnován letu. Cena zájezdu je kalkulovaná na 19 590 Kč s možností příplatku za výlet lodí za 990 Kč, vstup do opery nebo na balet za 2 890 Kč a folklórní představení za 1 690 Kč. V ceně není zahrnuté vízum.⁶¹

Cestovní kancelář Firo tour nabízí klientům pětidenní poznávací zájezd do „Benátek severu“ se snídaní. Turisté budou mít možnost projet se autobusem po centru města, navštívit Carské Selo, Petropavlovskou pevnost, Petěrgof a chrám sv. Izáka. Po celou dobu jim bude k dispozici průvodce. Cena bez vstupů a víza je 17 471 Kč.⁶²

⁵⁹ Program zájezdu CK Fischer [online]. Citováno: 15. 2. 2017. Dostupné z: <http://www.fischer.cz/rusko/st-peterburg-a-okoli/st-peterburg/rusko-unikatni-krasa-petrohradu?AC=2&TTM=1&DF=2017-06-22|2017-07-20&AMC1=2>

⁶⁰ Program zájezdu CK Exim tours [online]. Citováno: 15. 2. 2017. Dostupné z: <https://www.eximtours.cz/rusko-petrohrad-petrohrad-petrohrad-benatky-severu-1737856>

⁶¹ Program zájezdu Student Agency [online]. Citováno: 15. 2. 2017. Dostupné z: <https://www.eurovikendy.cz/rusko4944/petrohrad/jedine-n-kr-sy-petrohradu-a-okol231468/?destination=4944&locality=12640>

⁶² Program zájezdu Student Agency [online]. Citováno: 15. 2. 2017. Dostupné z: <http://www.firotour.cz/zajezdy/rusko/petrohrad-mesto-muz-a-umeni-rpu112/>

Po provedené analýze trhu je možné konstatovat, že nabídka poznávacích zájezdů do Petrohradu je bohatá. Téměř každá větší cestovní kancelář na českém trhu nabízí alespoň jeden poznávací zájezd do tohoto města. Nejčastější nabídka zájezdů do Petrohradu vychází z aktuálních trendů v cestovním ruchu. Většina cestovních kanceláří nabízí pobyty na prodloužený víkend trvající v průměru 4 dny. Některé cestovní kanceláře nabízí zájezd do Petrohradu v rámci cesty do Pobaltí nebo společně s Moskvou. Hlavními lákadly jsou Ermitáž, Petěrgof a Carské Selo.

Všechny cestovní kanceláře nechávají první a poslední den volný, počítají tu pouze s transferem z a na letiště a ubytováním. Ze 4, potažmo 5 dnů strávených v Petrohradu si tak klienti ve městě užijí pouze dva, respektive tři. Klienti jsou obvykle ubytováni ve tříhvězdičkových hotelích se snídaní s možností večeře za příplatek. Hotely se obvykle nachází v centru, tudíž zaručují dobrou dostupnost k památkám.

13.2 Klady a zápory cestování s cestovní kanceláří

Výhodou cesty zajištěnou cestovní kanceláří (CK) je přítomnost ruský hovořícího průvodce a delegáta, který klientům pomůže při problémech v komunikaci a provede je po městě. Právě v zemi, kde se používá azbuka, by mohlo dojít ke komplikacím s porozuměním. Některé CK zajistí klientům zvací dopis nezbytný pro získání víza, nebo i vízum. Klientům tak ušetří čas s vyplňováním dokumentů a cestováním na zastupitelské úřady.

Jako značnou nevýhodu při cestě do Petrohradu s CK bych označila malý výsek z města, který turista uvidí, nejčastěji pouze z autobusu. Nejkrásnější část Petrohradu je bezesporu centrum, avšak město jako celek člověk nejlépe pozná při procházkách a toulkách všemi zákoutími. Za negativum také považuji letecké časy, které cestovní kanceláře nabízejí. Kanceláře nakupují kapacity nejčastěji u letecké společnosti Aeroflot. Orientační časy, které mi nabídla CK Exim Tours jsou: tam PHA 11:30 LED 14:55 a zpět LED 12:10 PHA 13:40. Tudíž klient první a poslední den má z města jen málo.

13.3 Fiktivní itinerář a kalkulace zájezdu pro individuálního turistu

Součástí každé nabídky zájezdu je i itinerář. Itinerář mého zájezdu slouží spíše jako inspirace pro potenciální individuální turisty. Při kalkulaci cen zahrnu všechny náklady, které turistu budou v zemi čekat. Nezahrnu ceny stravy, neboť ty se mohou výrazně lišit podle typu stravovacího zařízení. Pro orientaci čtenáře přiložím tabulku cen základních potravin v Petrohradu.

Většina cestovních kanceláří ve svých nabídkách nezahrnuje vstupy do památek ani cenu víz. Pro lepší orientaci je ve své kalkulaci uvedu, vycházet budu z cen zmíněných v předešlých částech práce.

Z důvodu relevantnosti zdrojů o ubytování a dopravě jsem zvolila internetové portály www.skyscanner.com a www.booking.com, kde se nachází přesné cenové vyčíslení. Skyscanner je navíc aplikace, která zahrnuje několik vyhledávačů letenek, proto zajišťuje nejlevnější ceny. Součástí Bookingu je také systém recenzí, takže si klient může vybrat ten nejlepší hotel. Vzhledem k tomu, že mezi účely cesty do Petrohradu převažuje poznávání památek a kultury, volila jsem hotely střední třídy.

Čtyřdenní zájezd do Petrohradu

Termín: **28. 4. – 1. 5. 2017**

Délka pobytu: 4 dny / 3 noci

Doprava: Letecky (trasa Praha – Frankfurt nad Mohanem – Petrohrad a zpět)

Strava: Snídaně

Ubytování: 3* Stony Island Hotel at Lomonosova – nachází se v blízkosti Ermitáže a stanic metra Něvský prospekt a Gostinyj Dvor. Hotelové pokoje jsou zařízeny v luxusním stylu s televizí, minibarem a vlastní koupelnou.

Program zájezdu

1. den: Přílet do Petrohradu okolo 13 hod. Transfer z letiště Pulkovo do hotelu. Odpoledne prohlídka okolí, Stroganovský palác.
2. den: Dopolodní výlet do Petěrgofu, prohlídka paláce, parku a fontán. Odpoledne exkurze do areálu Smolného kláštera.
3. den: Dopolodní výlet do Puškina (Carského Sela). Odpoledne procházka ke Stroganovskému paláci.
4. den: Prohlídka Ermitáže. V 15 hod. transfer na letiště Pulkovo. Přílet do Prahy ve 23:15 hod.

Cena zájezdu:

Ubytování ve dvoulůžkovém pokoji:2 891 Kč⁶³

Letecká doprava:6 336 Kč

Městská doprava:280 Kč⁶⁴ (640 rublů)

Vstupné:..... 830 Kč (1 900 rublů)

Vízum + poplatky:..... 1 720 Kč

Pojištění (základní balíček)44 Kč

Celková cena: 12 101 Kč

13.4 Ceny základních potravin v Petrohradě

Název produktu	Průměrná cena ⁶⁵
Chléb (kg)	13 Kč
Mléko (l)	25 Kč
Jablka (kg)	28 Kč
Brambory (kg)	13 Kč
Piroh (ks)	13 Kč
Hovězí maso (kg)	131 Kč
Coca-Cola (l)	24 Kč

Závěr

Cílem této práce bylo vytvořit uceleného průvodce po petrohradských stavbách architekta Francesca Bartolomea Rastrelliho. Petrohrad byl rozebrán z mnoha hledisek, čtenář tak získal podrobnou představu o geografii města, infrastruktury i kultuře. Kultuře, a především architektuře jsem věnovala podstatnou část práce, kde jsem vymezila základní rysy baroka a Rastrelliho staveb.

Všechny načerpané znalosti byly prakticky využity při tvorbě ukázkového zájezdu pro individuální turisty. Následně jsem vytvořila kalkulaci zájezdu pro jednotlivce, který by chtěl po městě na Něvě a jeho okolí cestovat sám.

⁶³ Cena je kalkulovaná pro jednu osobu při obsazení obou lůžek v pokoji.

⁶⁴ Uvedené ceny jsou přepočítané podle aktuálního kurzu ČNB ze dne 6. 3. 2017, 100 RUB = 43,8940 Kč. Ceny jsou dále zaokrouhlené na jednotky.

⁶⁵ Uvedené ceny jsou přepočítané podle aktuálního kurzu ČNB ze dne 6. 3. 2017, 100 RUB = 43,8940 Kč. Ceny jsou dále zaokrouhlené na jednotky.

Petrohrad, bývalé hlavní město a druhé největší město Ruska, je turisty hojně vyhledáván a cestovní kanceláře ho často nabízejí. Proto je Petrohrad na rozdíl od jiných ruských měst na turisty dobře připraven, nabízí kvalitní ubytování a služby cizincům. Jedinou překážkou by mohla být jazyková bariéra, avšak většina nápisů je už přepsaná do latinky a ruští zaměstnanci v cestovním ruchu základní věty v angličtině zvládají. Z těchto důvodů se domnívám, že na individuální turisty by v Petrohradě neměly čekat žádné překážky.

Cílem této práce bylo sestavit uceleného průvodce po vybraných petrohradských památkách. Všechny památky sjednocovalo jméno jejich architekta Bartolomea Francesca Rastrelliho. Tohoto architekta jsem vybrala záměrně. Rastrelli se podepsal pod nejzajímavějšími památkami Petrohradu, které se objevují ve většině nabídek cestovních kanceláří. Avšak uspěchané masové zájezdy pořádané kancelářemi nedávají turistovi prostor zamyslet se nad uměleckým ztvárněním těchto skvostů. Do svého průvodce jsem zařadila památky pouze jednoho architekta, abych dala prostor pro porovnání uměleckého slohu v jednotlivých obdobích a také u různých účelů staveb. Zároveň jsou památky vybrané tak, aby se turista dostal mimo centrum města, zkusil si cestovat maršrutkou, příměstskými vlaky a poznal i periferii Petrohradu, která se od centra diametrálně liší.

Součástí práce byla také analýza nabídky zájezdů cestovních kanceláří. Došla jsem k závěru, že i když se můj průvodce programem od nabízených zájezdů významně neliší, dává turistům větší možnost udělat si ucelenou představu o Petrohradu a jeho památkách. Tento průvodce si kladl za cíl vyzvat turisty k cestování po Rusku samostatně. Při analyzování aktuálních nabídek cestovních kanceláří a jejich následným porovnáním s mým zájezdem jsem došla k závěru, že cestování individuálních turistů je levnější a turista dostane větší prostor pro poznání města podle svých potřeb a času.

РЕЗЮМЕ

Темой моей бакалаврской работы является бывшая столица России Санкт-Петербург и именно здания архитектора Франческа Бартоломеа Растрелли. В Санкт-Петербурге столько интересных исторических мест, столько архитектурных ансамблей, что было очень трудно выбрать самые интересные из них. Поэтому я решила выбрать этих пять: **Смольный монастырь, Екатерининский дворец в Царском селе, Большой дворец в Петергофе, Строгановский дворец и Зимний дворец.**

Целей работы это составить путеводителя по пяти известных зданиях включая составление маршрута экскурсии и также расчет стоимости экскурсии. Данный путеводитель предназначен для самостоятельных туристов, прежде всего чешских. Кроме основных фактов об Петербурге, его основных услугах и туризме в области, в путеводителе находится информация об пяти памятниках архитектуры.

Об Петербурге издано было немало книг, в том числе путеводителей, из которых можно получить множество информации. К сожалению, данные книги быстро стареют. И поэтому я, во-первых, посетила Петербург в 2016 году, а также старалась найти актуальный источник информации, чтобы путеводитель туристам содействовал.

Настоящая бакалаврская работа разделена до тринадцати основных глав, которые далее подразделяются. Первая статья определяет самое понятие туризма, решает его классификацию и его, виды и типы. Из материала, вытекает, что туризм это кратковременное передвижение людей из постоянного места жительства на другое место, с целью осуществления приятных ему видов деятельности. Что касается Санкт-Петербурга - это именно познавательный туризм с целью изучения культуры.

Во второй статье я обратила внимание на историю туризма и его развитие на территории России и в Санкт-Петербурге. На туризм в России имело влияние время тоталитарного режима, когда граждане не могли путешествовать и уровень услуг, связанных с туризмом, находился на низком уровне. Конечно, после распада Советского союза границы открываются, и туризм развивается и представляет значительную часть экономики. В настоящее время уровень услуг в Петербурге и

других туристических областях, достигает уровня запада. К популярным туристическим областям России относится европейская часть России именно Москва и Петербург, Курильские острова и черноморская область.

Что касается города Санкт Петербург, в 2014 году город с 5 миллионами гражданами встретил 5,5 миллиона туристов. Туристы приезжают в Петербург именно за культурой и вовремя так называемых белых ночей.

Я также открываю новые тенденции в туризме и именно в путешествии в Петербург. На туризм имеет влияние старение населения. Пенсионеры создают приблизительно 70% из всех туристов в Петербург. Что касается частоты отпуска, люди берут отпуск несколько раз в год, с тем связан и рост популярности еврорыводных.

Третья часть работы посвящена услугам связанных с туризмом – питание, транспорт, услуги по размещению, организации туристического путешествия. Качество этих услуг влияет на множество довольных туристов. С развитием туризма постепенно развиваются также услуги в Санкт Петербурге.

Во-первых, я описала услуги по размещению. В настоящее время существует много сервисов для бронирования отелей. Одним из них является booking.com. Молодые люди, которые не ищут отели класса люкс могут использовать сервис couchsurfing.com или airbnb.com. В туристы в Петербурге, прежде всего, используют трехзвездочные отели и гостиницы. Отелей этого вида в городе около 116 и соотношение качество – цена трехзвездочный отель приходит лучше.

Во-вторых, описала питание. Предложение очень разнообразно, можно посетить разные заведения, где можно попробовать русскую кухню. Русская кухня очень вкусная и ситная. Существует несколько типичных блюд которые рекомендуется попробовать. Из супов бор или щи. Из вторых блюд пельмени или котлеты. В России также возможно часто купить на улице или в торговых центрах пироги или другие виды печения.

Что касается ресторанов, в лучших вы получите меню также на английском и выбор блюд будет не только из русской кухни, но также из европейской.

Общественный транспорт Санкт Петербурга на хорошем уровне. Петербург имеет международный аэропорт имени Пулково, который находится приблизительно час в центр. Внутригородские пассажирские перевозки осуществляются метрополитеном, трамваями, троллейбусами и автобусами. Наиболее пассажиров перевозит метро. Стоимость одной перевозки петербургского метрополитена – 45 рублей, автобус является дешевым стоимость одного проезда – 40 рублей.

Четвертая голова сосредоточивается на условия въезда в Россию. Для въезда в страну чешским туристам необходима виза. Оформление визы сделают туристам в Праге, Брно или в городе Карловы Вары. Посетителям Петербурга достаточна туристическая однократная виза, оформление которой стоит 1720 крон. Визу можете оформить самостоятельно или через агентство. Чешское МИД советует туристам, путешествующим за границу зарегистрироваться в систему «ДРОЗД», которая служит для помощи и информирования туристов.

Большинство работы посвящено архитектурным памятникам архитектора Растрелли. Это итальянский художник является известнейшим представителем так называемого елизаветского барокко. Название вытекает из обозначения эпохи Елизаветы Петровны. Главными чертами зданий этой эпохи являются величественность, окрасы фасадов, золотой цвет и яркие цвета фасадов, для окраски фасадов используются скульптуры. Растрелли для Елизаветы Петровны сделал также внутреннюю планировку дворцов. Спроектировал большие залы и анфилады, широкие парадные лестницы. В интерьерах той эры звучит зеркала и паркеты.

Для моего путеводителя по Петербурге я выбрала настоящих 5 памятников архитектуры архитектора Ф. Б. Растрелли.

Смольный собор

Иллюстрация православного храма, входит в состав комплекса Смольного монастыря, который построен был на месте бывшего «Смольного дома». Храм по праву называют жемчужиной петербургского барокко. Строительство собора

в центр монастырского двора, высотой в 93,7 было начато в 1748 г. Здание вмещает до 6000 человек. Великолепность храма увеличивают фасады украшены аркадами, куполами и звонницей. Внутри храма могут туристы восхищаться иконами А. Венцинарова.

Зимний дворец

Дворец, который находится на набережной реки Невы известный прежде всего из за его музея Эрмитаж, который хранят огромное количество шедевров и произведений разнообразного искусства как например живописей, скульптур или археологических памятников. После окончания строительства в 1762 г. дворец использовался как официальная зимняя резиденция российских императоров. Существующее здание дворца включает в себя около 1500 комнат.

Строгановский дворец

Дом семи барона С. Г. Строганова построенный в стиле барокко архитектором Расстрелли таким образом, что оба фасада имеют аналогичную композицию. В центре каждого из фасадов находится герб семи. В настоящее время в дворце находятся экспозиции Русского музея.

Большой дворец в Петергофе

Большой дворец — это основное здание ансамбля Петергоф, расположенное на берегу Финского залива. Здание дворца включает в себя около 30 богато украшенных залов. Главными декоративными элементами являются золотые скульптуры, зеркала и парадные лестницы. В Петергофе играет важную роль вода, дворец окружает самый обширный систем фонтанов в мире. Дворец объединяют и другие элементы, парки, аллеи и системы архитектурные сооружения.

Екатерининский дворец в Царское село

Официальная летняя резиденция расположена в 25 км от Санкт Петербурга в городе Царское Село (иногда называемого Пушкин). Здание получило свое имя в честь императрицы Екатерины I, которая дала построить дворец. Дворец включает в себя много разнообразных залов. Одним из них является комната украшена янтарными панелями - Янтарная комната. Ансамбль дворца входит в список Объектов всемирного наследия ЮНЕСКО.

У всех достопримечательностей я привела стоимость осмотра и инструкцию, как добраться к зданию с помощью общественного транспорт Петербурга.

Предпоследняя глава посвящена туристскому рынку. Я провела анализ чешских турагентств, чтобы обнаружить их предложение поездок в Санкт Петербург. Анализ показал, что большинство турагентств осуществляет поездки в Петербург длящиеся 3 ночи. Популярными достопримечательностями турагентств бывают Эрмитаж, Петергоф, Петропавловская крепость или Царское село. Недостатком посещения Петербурга с турагентством является быстрый темп осмотра памятников за короткое время. Наоборот плюс вижу в круглосуточном присутствии делегата.

Бакалаврская работа завершена маршрутом экскурсии и расчетом стоимости экскурсии. При составлении маршрута экскурсии я решила найти авиабилеты с лучшими временами полета, чтобы туристы провели в городе достаточно времени. При Четырехдневный тур в Санкт Петербург в стоимость которого входит авиаперелет, экскурсии, проживание в 3* отеле с завтраки, виза, городской транспорт и страхование, стоит 12 101 крон.

BIBLIOGRAFIE

КНИЖНÍ ЗДРОЈЕ

1. HESKOVÁ, Marie. *Cestovní ruch: pro Vyšší odborné a Vysoké školy*. Praha: Fortuna, 2006, s. 153. ISBN 80-7168-948-3.
2. HOWARD, Jeremy. Petrohrad. Brno: Computer Press, c2008, 271 s. ISBN 978-80-251-2106-1.
3. LOCHMANNOVÁ, Alena. *Cestovní ruch*. Prostějov: Computer Media, 2015. ISBN 978-80-7402-216-6. str. 18-21
4. NATIONAL, Geographic. *Petrohrad: Velký průvodce*. Brno: Computer Press a.s., 2007, s. 243. ISBN 978-80-251-2106-1.
5. PALATKOVÁ, Monika. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006, 341 s. ISBN 80-247-1014-5.
6. RICHARDS, Greg. *Cultural tourism in Europe*. Wallingford, UK: CAB International, c1996, xi, 347 p. ISBN 0851991041.
7. RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. 3. rozšířené vydání. Ostrava: Key Publishing, 2009. s. 16. ISBN 978-80-7418-028-6.
8. SHVIDKOVSKÍĚ, D. O. *Russian architecture and the West*. New Haven: Yale University Press, 2007. ISBN 9780300109122
9. TITTELACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance: státní politika turismu České republiky: systémový přístup k řešení problémů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 196 s. ISBN 978-80-247-3842-0. str. 119
10. WOKOUN, René a Jiří VYSTOUPIL. *Geografie cestovního ruchu a rekreace I*. Praha 1: Státní pedagogické nakladatelství, 1987, 250 s. ISBN 17-205-87
11. ZÁVODNÁ, Lucie. *Cestovní ruch I*. Computer Media s. r. o., 2015
12. ВАДИМОВИЧ, Анатолий, ДОБРОВОЛЬСКИЙ, Долибо, ХАРЛАМОВА, Наталья Олеговна. Санкт-Петербург -Хроника трех столетий. Санкт-Петербург: Издательский дом Нева, 2003. 716 с. Citováno ze str.9.
13. Юлия Ивановна. Петергоф. Столица фонтанов. Издательский дом: Litres, 2017, 25 с., ISBN: 9785917861456, cit. ze str. 2
14. ЛИСОВСКИЙ Владимир Грогорьевич. Архитектура России XVIII -начала XX века -Поиски национально-го стиля.Москва: Белый Город, 2009. 567 с. ISBN 978-5-7793-1629-3
15. Овсяников Юрий Максимилианович. Чудеса архитектуры. От пирамид до небоскребов. Издательский дом: АСТ-ПРЕСС, 2008, 206 с. ISBN: 9785462008498, cit. ze str. 136-147
16. ХРАБРЫЙ, Иван Сергеевич. Санкт-Петербург -три века архитектуры. Санкт-Петербург: Норинт, 2002. 65 с. ISBN 5-7711-0044-7 citováno ze str. 22

INTERNETOVÉ ZDROJE

1. Ceny a otevírací doba Citováno: 15. 2. 2017. Dostupné z: http://peterhofmuseum.ru/objects/peterhof/bolshoy_petergofskiy_dvorets/info
2. Doprava [online]. Citováno: 15. 2. 2017. Dostupné z: <http://peterhofmuseum.ru/plan-a-visit>
3. DROZD [online]. Citováno 1. 12. 2016 Dostupné z: <https://drozd.mzv.cz/>
4. International Conference on Travel and Tourism Statistics. Conference Resolutions WTO. Madrid : 1991, July.
5. Kulturní památky [online]. Citováno: 1. 12. 2016. <http://www.spbculture.ru/ru/institutions.html>
6. Muzeum Ermitáž Citováno: 15. 2. 2017. Dostupné z: <https://www.hermitagemuseum.org/wps/portal/hermitage/visitus?lng=ru>
7. MZV ČR [online]. Citováno 13. 12. 16. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/rusko/cestovani/visa.html
8. Oficiální stránky Carského Sela [online]. Citováno: 20. 2. 2017. Dostupné z: http://tzar.ru/museums/palaces/c_atherine/amber_room
9. Oficiální stránky Smolného chrámu [online]. Citováno: 20. 2. 2017. Dostupné z: http://смольный-собор.рф/smolnyj_sobor/raspisanie_bogosluzheniya/
10. Petěrgof [online]. Citováno: 15. 2. 2017. Dostupné z: http://peterhofmuseum.ru/objects/peterhof/bolshoy_petergofskiy_dvorets
11. *Počet obyvatel Ruska* [online]. Citováno 10. 12. 2016. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/rusko/index.html
12. Program zájezdu CK Exim tours [online]. Citováno: 15. 2. 2017. Dostupné z: <https://www.eximtours.cz/rusko-petrohrad-petrohrad-petrohrad-benatky-severu-1737856>
13. Program zájezdu CK Fischer [online]. Citováno: 15. 2. 2017. Dostupné z: <http://www.fischer.cz/rusko/st-peterburg-a-okoli/st-peterburg/rusko-unikatni-krasa-petrohradu?AC=2&TTM=1&DF=2017-06-22|2017-07-20&AMC1=2>
14. Program zájezdu Firotour [online]. Citováno: 15. 2. 2017. Dostupné z: <http://www.firotour.cz/zajezdy/rusko/petrohrad-mesto-muz-a-umeni-rpu112/>
15. Program zájezdu Student Agency [online]. Citováno: 15. 2. 2017. Dostupné z: <https://www.eurovikendy.cz/rusko4944/petrohrad/jedine-n-kr-sy-petrohradu-a-okol231468/?destination=4944&locality=12640>
16. Příjezdový cestovní ruch do Petrohradu. [online]. Citováno: 10. 12. 2016. Dostupné z: <http://gov.spb.ru/helper/culture/tourizm/>
17. Smolný chrám [online]. Citováno: 20. 2. 2017 dostupné z: http://www.spb-guide.ru/page_456.htm
18. Turisté do Petrohradu [online]. 2. Dostupné z: http://bca-travel.org/news/saint_petersburg_as_a_tourist_capital_of_russia.html
19. Ubytovací kapacity v Petrohradu. [online]. Citováno 10. 12. 2016. Dostupné z: <http://gov.spb.ru/helper/culture/hotel/>
20. UNESCO [online]. Citováno: 1. 12. 2016 <http://whc.unesco.org/en/criteria/>
21. Vízum. [online]. Citováno: 1.12.2016. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/rusko/cestovani/visa.html
22. ZÁBRANSKÁ, Vendula. CZECHTOURISM. *Výjezdový cestovní ruch Ruska: s hlubším pohledem na image Evropy jako destinace* [PDF]. 2010 [cit. 13.12.2016].
23. Základní fakta. [online]. Citováno: 10. 12. 2016. Dostupné z: http://bca-travel.org/news/saint_petersburg_as_a_tourist_capital_of_russia.html

